

Мирослав Пенков

Великото изкупление

Когато за пръв път научих, че старецът умира, краката ми се подкошиха, а светът наоколо ми загуби реалните си очертания. Гласът от другата страна на телефона, трябваше да ме вика по име поне десетина пъти преди да получи какъвто и да било отговор.

– Боже Господи, няма наистина умира? – попитах все така невярващ.

– До утре ще е пръст – промърмори човекът – Ела веднага, налага се да изпълним церемонията!

Стоях неподвижно дълго след като бях поставил телефонната слушалка обратно. Ушите ми бучаха. Ужасявах се. Господи, няма беше възможно? Нима старецът наистина умираше?

Влязох през тясната врата, а в коридора ме лъхна неприятна, задушлива миризма. Дебел ленив полумрак, набързо се присламчи към мен и започна да увива тялото ми. Побиваха ме тръпки, но продължих напред към дъното, където мъждукаща светлинка разтваряше в тежкия въздух неясни сенки, трептящи по стените като крилата на давеща се пеперуда. Той се бе облегал на вратата и когато ме съзря мигновено прекъсна разговора, който водеше.

– Нищо не може да се направи – рече с пресипналия си от цигарите глас – за съжаление – добави и ме изгледа. Очите му – дълбоки и кафяви се спряха върху моите – предполагам зачервени и подпухнали, наситени с дребни кръвоизливи, обгърнати от тежки сини кръгове. Очите на пияница. Че на кого му пукаше, за Бога? Нали старецът все още беше жив.

– Да влезем вътре! – подкани ме той. Намусих се, но го последвах в притъмнената стая.

Помещението, макар и тясно, сега бе препълнено с още поне двадесет човека. Познавах всичките, разбира се. Нали бяхме от едно семейство. Сред тъмните силуети различих толкова много роднини. Братовчеди, лели и чичовци, далечни и близки все хора които не бях срещал толкова много години. От времето на предишната церемония, от времето на предишния ритуал. Беше толкова, толкова отдавна.

– Как е станало? – попитах го когато си намерихме свободно място в един от ъглите.

– Просто рухнал. Обади се жена му. Каза, че нещата не са на добре... че се налага церемония.

– Но защо, нали правихме това съвсем скоро? Двадесет и седем години! Това не е нищо!

– Човекът не беше от силните! – лаконично отвърна той – Слушай, какво искаш да постигнеш? Нима се страхуваш?

Не знаех какво да му отговоря. Не исках да прозвуча глупаво, но за Бога! Разбира се, че бях изплашен. Нима можех да остана спокоен? Нима той сега, стискащ неизменната си цигара, облечен в този протрит износен костюм, се чувстваше спокоен? Нима изпитваше безразличие, храброст? Нима вдишваше кураж наместо отровен дим? Ала истината бе, че и той се страхуваше. Можех да го усетя по миризмата. О, да, можех да го разчета в очите, да го съзря върху устните му. Тези няколко простички, кратички думи, които тялото му нашепваше още от мига, в който ме бе посрещнал: И мен ме е страх! – крещеше той. Да приятелю, разбира се. И теб те е страх. Всички нас много ни е страх.

– Но ти беше добре през тези години нали? – попитах го, несъзнавайки колко заядливо говоря – Да не би да не ти харесваше да пушиш по две кутии дневно без да се притесняваш, че ще умреш от рак?

– А ти? – той направи опит да ме погледне предизвикателно, ала в очите му не разчетох нищо. Не дори и простичка тръпка. Какво ставаше с нас, за Бога? – Ти нима се оплакваш?

– О, на мен ми беше зле! Беше ми зле през тези двадесет и седем години, и през онези четиридесет преди тях и през седемнадесетте които ги предшестваха. Беше ми зле през всичкото това време, в това ужасно семейство. И още ми е зле. Нима не усещаш вината? Нима можеш да стоиш безучастно и да наблюдаваш? – Той запали нова цигара и я размаха пред очите ми.

– Това, скъпи мой, не е безучастност! Това е живот.

Изсмях се подигравателно и нагло, толкова иронично и саркастично, колкото можах.

– В този живот аз, приятелю, не намирам нищо! – казах, а после едва доловимо прошепнах. – Братко, изгубих смисъла! Ще разбереш какво е когато ти се случи. Просто не знам за какво да живея.

– Господи! – устата му застина в едно голямо „О“ – Нима имаш наглостта да го кажеш? Дори след всичко което направиха за теб? Дори само заради стареца?

– Но той умира, нали? Умира и ще му търсим заместник. Не ме разбирай погрешно. Аз изпитах толкова много от живота, видях го в целия му спектър, насладих се както на ужас и болка, така и на любов и блаженство. Не можеш да ме разубедиш. Не вярвах, че някога ще се стигне дотук, но... Имам план! Има още само едно последно нещо, което не съм усетил от живота.

– Ти си луд – рече той и хвърли фасата си – Обърни се. Внесят тялото.

Старецът бе положен върху мека, памучна завивка, застилаща обикновено дървено легло, без пружини или матрак. Леглото – както го знаехме всички – проядено от дървоядите и годините, все същото старо, почерняло от ужаса дърво. Но онова, което ме ужаси най-много беше лицето. Горкичкият беден старец! А и защо изобщо го наричахме така? Та той бе едва на четиридесет за Бога! Вярно, че изглеждаше поне на сто, но можеше ли да направи нещо? Оставяхме ли му какъвто и да било избор? Така е при церемониите – никога не можеш да си сигурен.

Младата жена се затича към немощното тяло, коленичи и започна да целува ръцете му. Стана ми толкова мъчно за нея, за него, за всички нас. Глупаци – всичките бяхме тъпи, празноглави глупаци. Самият факт, че можехме да живеем толкова дълго, почти вечно, не ни даваше право да бъдем чак такива глупаци. А може би именно това беше причината.

– Момчето ми! – плачеше жената, а от подпухналите ѝ очи бликаха чисти сълзи. – Миличкото ми, момченце! – И нищо чудно. Все пак му беше майка. Такъв е животът, казваме си и отминаваме. Към едни е благосклонен, гальовен и мил, а към други адски, черен и кошмарен. Помня добре последната церемония, помня отлично дори първата. Но на последната... Ах, тогава момчето беше едва на тринадесет! Него определи проклетата съдба. На него отреди да понесе бремето ни. Той трябваше да умре двадесет и седем години по-късно, наричан от всички за по-кратко „старецът“. Не просто глупаци. Ние сме безсрамни глупаци.

Когато мъжете влязоха, внасяйки книгата, всички като по команда заобиколихме леглото. Помня, че дори избутахме горката майка настрана, до такава степен се бяхме самозабравили. Трябваше и да се хванем за ръце, такива бяха правилата, такава беше церемонията. Усетих ръката на този до мен – потна и лепкава – от страха. Да, казах си, от страха.

Започнаха да четат и нашепват непознатите думи и умът ми сякаш отлетя нависоко, далеч нагоре към напукания таван, към синьото небе над него. Ала аз знам, че умът ми по-скоро потъна надолу. Завря се в една малка дупчица, която сам си бе издълбал, едно укритие от предстоящото. Настани се там и започна да гледа. Шепнех машинално но всъщност не спирах да разсъждавам. За смисъла на всичко това, за смисъла на живота – на моя живот. Вече толкова много години бях опитвал всевъзможни чудеса. Бях пушил като побъркан, бях пил (и още го правех) бях вземал наркотици, бях си пръскал главата на руска рулетка в опита си да спечеля малко пари. Бях изпитал всичко! И какво ми оставаше

тогава? Разбира се – нищо! Може би само едно. Да, може би само едно...

Разбирате ли, когато аз вредя на своя организъм, страда не той, а организъмът на нашия избраник. Онзи член на семейството, в който живее духът на Вечното Изкупление, както аз си го наричам. Всичкият ужас, физически недъзи, мъки и болести се изсипват върху него, под формата на ужасни страдания. Така ние можем да си живеем необезпокоявани. Простичко, нали? Смятахме че е справедливо и честно. Някои твърдяха, че да отгледаш Вечното Изкупление е дори благородно. Но това е защото те самите си живеяха живота. Пушеха и пиеха, и се тровеха и какво ли още не. А нещастникът умираше. Да, така стояха нещата. И все още стоят така.

Когато избраният предава Богу дух ние извършваме церемонията. Никога не съм се интересувал от подробностите. Четат от книгата и толкоз. Знам само, че всеки път за миг усещам присъствието му. Може би и То предвкусва страха. Който е най-уплашен – него избира, или може би не? Още не знам. Но имам план!

Светът отново изгуби реалните си очертания. Това е мигът в който старецът издъхва. Сбогом старче, благодаря ти, че пое болката ми. Съжалявам за алкохола, който изпих, знам че сигурно е разкапал черния ти дроб. Знам! Просто такива са правилата.

И понеже изпитах всичко от този живот може би се досещате какво желая. Желая аз да съм избраникът! Аз да отгледам духът на Вечното Изкупление! Глупаци, ненаситни глупаци! От какво толкова се страхуват?

Хладна тръпка обгърна тялото ми, изпълни ме толкова познато, но въпреки това незнайно, неопикуемо усещане. Това е мигът, в който То навлиза в сърцето ми. Загнездва се там, преминава от ръката на човека до мен, право в моята и ме оглежда. Опитва ме. Ако му харесам ще ме вземе, ще заживее в мен, а заедно с него и целият ужас, цялата болка, всичките техни болести. И след няколко години аз ще умра. И мен ще нарекат старецът. Не е ли прекрасно, Господи? Кажете ми след като си видял всичкото, не е ли прекрасно да познаеш и нищото? Здравей – казвам му докато то се върти в сърцето ми – Искаш ли да останеш? Аз ще се грижа за теб!

Замъгленото ми съзнание бе прорязано от силен писък. Отворих очи и в другия край на стаята видях гърчеща се, мятаща се, превиваща се на две жена. Косата ѝ скриваше лицето, ръцете ѝ деряха въздуха разярено. И нямаше смисъл да питам. Затворих очи, а една сълза се

търгулна по бузата ми. Не знаех само дали е сълза не умиление за жената или на искрено, жестоко разочарование. За Бога, нима не беше избрало мен? Защо? Та аз бях най-подходящият. Аз го исках! Най-вероятно заради това. За да ме измъчва, за да ми докаже, че има още време. И сега какво? Още двадесет години ли ще трябва да чакам до следващата церемония? Какво? „Старицата“ ли ще трябва да я наричаме? Искрено, искрено съжалявам! Но такъв е животът. Такива са правилата. Такава е церемонията. Човек никога не знае.

Има само едно, едно нещо, което ме разтреперва откакто приключи ритуалът. Миг преди да излезе от тялото ми То прошепна нещо. Няколко кратки, но ясно различими слова: Още нищо не си почувствал! – каза ми – Още много време ще ти се иска да ме получиш. Но няма! Не, защото аз не съм Великото Изкупление за вас, вечно живеещи глупаци! Аз – рече ми то преди да си отиде – съм Великото Избавление! И аз ви нося смъртта, която толкова отчаяно търсите!

КРАЙ

© 2000 Мирослав Пенков

Източник: <http://sfbg.us>

Свалено от „Моята библиотека“ [<http://purl.org/NET/mylib/text/1345>]